

(Beslutningsforslag nr. B 127).

80. møde

Fredag den 25. april 1980 kl. 11.00

Dagsorden:

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel til energiministeren:

Forespørgsel [om oliehandel] af Maisted (FP).

(Forespørgsel nr. 19).

2) Tredje behandling af:

Forslag til lov om afgift af spiritus m. m. (Lovforslag nr. L 162).

3) Tredje behandling af:

Forslag til lov om statsstøtte til Den Frie Lærerskole og Det Nødvendige Seminarium. (Lovforslag nr. L 122).

4) Anden behandling af:

Forslag til lov om Danmarks journalisthøjskole.

(Lovforslag nr. L 77).

5) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om udtagelse til nævninge- og domsmandsgrundlisten [af Mimi Jakobsen (CD) m. fl.].

(Beslutningsforslag nr. B 77).

6) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af borgerlig straffelov. (Forbud mod salg af pornografiske hæfter o. lign. fra automater m.v.) [af Poul H. Møller (KrF) m. fl.].

(Lovforslag nr. L 180).

7) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om opfordring til energiministeren om at trække et aktstykke om garanti for statsligt olieopkøb tilbage fra finansudvalget [af Askjær Jørgensen (FP) og Glensgård (FP)].

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel til energiministeren:

Forespørgsel [om oliehandel] af Maisted (FP).

(Forespørgsel nr. 19. Anmeldt 22/4 80).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Tredje behandling af:

Forslag til lov om afgift af spiritus m. m.

(Lovforslag nr. L 162. Fremsat 29/2 80. Første behandling 18/3 80. Betænkning 18/4 80. Anden behandling 22/4 80. Tillægsbetænkning 23/4 80).

Der var stillet 2 ændringsforslag i tillægsbetænkningen.

Uden for tillægsbetænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Ændringsforslagene sattes først til forhandling.

Forhandling

Camre (S):

Der foreligger til denne tredje behandling en række ændringsforslag, stillet af det konservative folkeparti og centrum-demokraterne, som går ud på at gennemføre en spiritusafgift på 176 kr. 50 øre pr. liter alkohol af 100 pct. ethanolstyrke. Det er forslag, som vi må afvise, fordi de, hvis forholdene er, som vi må gå ud fra, vil medføre et ganske betydeligt proventutab i størrelsesordenen 150 mill. kr. Når man fra konservativ side opererer med et uændret provenu, så er det alene, fordi man forudser et stærkt øget forbrug, og det ville være fuldstændig i strid med dansk

[Camre]

alkoholpolitik at acceptere et sådant øget forbrug.

Nu foreligger der jo til denne tredje behandling det ganske særlige, at EF-kommissæren for skatter har tilstillet den danske skatte- og afgiftsminister et telegram, som i høj grad er en udtalelse til fordel for det konservative forslag. Man argumenterer med, at der kun vil være et provenutab på mindre end 1 pct. Jeg forstår altså her, at kommissær Burke går ind i en argumentation for øget forbrug af alkohol i Danmark.

Dette telegram er modtaget i går morges og er jo en ganske usædvanlig grov indblanding i flere indre danske politiske anliggender. Jeg skal tillade mig at komme med nogle citater fra dette telegram. Det første citat lyder:

»Det er især foruroligende, at Deres foreslåede kombinerede afgiftssystem kan vedtages med kun 1 stemmes flertal i folketinget.«

Der er her tale om, at kommissær Burke går ind med en direkte kritik af den danske grundlov, som hjemler dette hus ret til at afgøre spørgsmål af lovgivningsmæssig karakter med 1 stemmes flertal. Det er ganske usædvanligt, at en kommissær på skatteområdet mener sig berettiget til at kritisere den danske grundlov.

Det næste citat, jeg vil komme med, lyder som følger:

»...og at dette flertal først og fremmest kun er skabt ud fra ønsket om de negative virkninger, afgiftssystemet vil have for hele Fællesskabet.«

Denne påstand er direkte urigtig. Det forslag, der var fremsat her, er efter vores bestemte overbevisning og efter alle sagkyndiges udsagn i fuld overensstemmelse med de for fællesmarkedet gældende regler. Jeg må sige det sådan, at hvis noget er en forvridding af konkurrencevilkårene, så vil det være en ren literafgift, som jo er en fordyrelse af den billige spiritus i forhold til den dyre, altså et incitament til forbrug af dyrere spiritus. Jeg må her have lov til at bruge det samme billede, som jeg brugte ved andenbehandlingen: hvis man pålagde Folkevogne og Mercedes en ensartet registreringsafgift, så tør jeg love for, man fik flere Mercedesbiler at se på gaderne.

Det tredje citat lyder:

»Jeg må understrege, at det generelt høje danske afgiftsniveau er den egentlige årsag

til nogle af de vanskeligheder, som Danmark har haft i sit forhold til Fællesskabet.«

Her udtaler kommissær Burke sig direkte om afgiftshøjden og blander sig altså i dansk alkoholpolitik, som jo har et langt videre sigte end dette at opnå et provenu.

Endelig for det fjerde et citat, der lyder:

»Hvis Deres regering ved løsning af akvavitproblemet udtrykkelig vælger en kurs, som på forhånd vides at ville skade en Fællesskabsløsning vedrørende afgift på drikkevarer, vil Danmark uundgåeligt blive mødt med mindre forståelse i Fællesskabet, når andre problemer inden for afgiftsområdet og tilsvarende områder skal løses. Deres regering vil derfor alvorligt kunne skade Danmarks stilling i fremtidige forhandlinger.«

Det er en grov trussel om sanktioner, hvis ikke Danmark adlyder Kommissionen.

Jeg skal på socialdemokratiets vegne give udtryk for en skarp afstandtagen fra, at en højtstående EF-embedsmand på denne usædvanlige og utilladelige måde søger at gribe ind i et indre dansk politisk spørgsmål på en måde, som bestemt ikke er til hele Fællesskabets gavn, sådan som hr. Burke påberåber sig, men som er til ensidig fordel for visse producenter af dyr spiritus. Vi finder, at hr. Burke er gået langt uden for sine beføjelser, og vi vil medvirke til, at dette forhold bliver behandlet på EF-plan.

Jeg skal anbefale tinget at stemme imod ændringsforslagene fra det konservative folkeparti og centrum-demokraterne.

Formanden:

Da flere ordførere har spurgt mig om det, skal jeg gøre opmærksom på, at jeg finder det naturligt, sådan som sagen ligger, at den sag, der blev omtalt af hr. Camre, kan omtales under forhandlingen om ændringsforslagene, da den vedrører ændringsforslagene.

Ellemann-Jensen (V):

Venstre har ikke kunnet tilslutte sig de ændringsforslag, der er stillet af det konservative folkeparti og centrum-demokraterne. Det har vi ikke kunnet gøre, fordi vi ikke finder det rimeligt, at der i den nuværende situation skabes risiko for en nedgang i afgiftsniveauet for spiritus.

Men den henvendelse fra kommissær Burke i aftes, som hr. Camre nævnte før, har jo

[Ellemann-Jensen]

unægtelig skabt tvivl omkring disse problemer. Det fremgår af henvendelsen fra kommissær Burke – det var noget af det, hr. Camre ikke fik citeret – at der skulle eksistere en aftale imellem skatteminister Hjortnæs og EF-Kommissionen om, at vore tjenestegrene i fællesskab vil undersøge den provenuvirkning, som ændring af alkoholafgifterne vil medføre.

Det fremgår videre af henvendelsen fra kommissær Burke, at der fra Kommissionen er videresendt beregninger baseret på en undersøgelse af elasticiteten for akvavit og anden spiritus. Det er meget besynderligt at læse det, når vi som svar på et spørgsmål i skatteudvalget under behandlingen af sagen, et spørgsmål, hvor der er ønsket en redegørelse for priselasticiteter i forbindelse med efterspørgslen efter spiritus i Danmark, bare har fået en gang snak frem og tilbage og bl. a. har fået at vide, at i Danmark er der ikke foretaget beregninger over priselasticiteter for spiritus i den senere tid. Vi har ikke fået at vide, at der foreligger en aftale om, at man i fællesskab med EF-Kommissionen skal foretage sådan nogle beregninger. Vi har ikke fået oplyst, hvilke resultater disse beregninger har ført til.

Det stiller jo denne sag i et ganske besynderligt lys, for det tyder på, at der er oplysninger, som er blevet forholdt udvalget af ministeren. Det gør, at vi fra venstres side må undlade at stemme til de konservative ændringsforslag, fordi det er fuldstændig umuligt på det grundlag, vi har fået stillet til rådighed i udvalget, at bedømme virkningerne af de konservative forslag.

Hr. Camre nævnte en anden ting i den henvendelse, der er kommet fra kommissær Burke, og det er måske nok så godt at få den del af diskussionen overstået her under behandlingen af ændringsforslagene, for der er i kommissær Burkes brev andre væsentlige ting, hr. Camre ikke har været inde på, men som vi nok skal komme ind på, når vi kommer til behandlingen af selve forslaget. Hr. Camre udtrykte forargelse over, at kommissær Burke blander sig i indre danske politiske forhold, og den forargelse vil jeg gerne dele med hr. Camre. Jeg vil gerne give udtryk for på venstres vegne, at en EF-kommissær ikke skal blande sig i, hvilket flertal en dansk regering prøver at skabe for at få gennemført en lov. Det er helt utilstedeligt af en

EF-kommissær at blande sig på den måde. Jeg håber, at budskabet går særlig klart igennem til Bruxelles, når det kommer fra et traditionelt så EF-venligt parti som venstre, at vi ikke vil finde os i den form for indblanding i indre danske vilkår, i indre danske politiske forhold.

Den sætning i kommissær Burkes brev skal jo nok blive brugt til at fordreje debatten – hr. Camre er allerede begyndt på det. Det vil være urimeligt, for det kommer ikke denne sag så meget ved, og derfor finder jeg, det er rimeligt, at vi får den diskussion overstået nu her, så vi senere kan komme tilbage til de andre ting, kommissær Burke nævner i sit brev.

Med hensyn til spørgsmålet om vor stillingtagen til ændringsforslagene skal jeg gentage, at venstre vil undlade at stemme, og det sker på baggrund af det utilstrækkelige beslutningsgrundlag, som ministerens besvarelse af spørgsmålene i udvalget har givet os.

Gammelgaard (KF):

Det konservative folkepartis og centrumdemokraternes medlemmer af skatte- og afgiftsudvalget har stillet de foreliggende ændringsforslag, fordi vi ønsker en ren literafgift, der sættes til et sådant beløb, at akvavit så vidt muligt undgår en prisstigning. En ren literafgift, der giver samme forøgelse af punktafgiften på akvavit, dvs. 2 kr. 75 øre pr. helflaske, som den af regeringen foreslåede afgiftssats, skal være på 176 kr. 50 øre pr. liter af 100 pct. ethanolstyrke. Det er da vort forslag. Det vil være let at administrere såvel af toldvæsenet som i vore erhvervsvirksomheder, og det forener synspunkterne i den ellers så uenige branche. Det vil begrænse grænsehandelsproblemet og sikre afgiftsprovenuet.

Må jeg om afgiftsprovenuet specielt sige følgende: vi har i udvalget spurgt, hvor stort provenutabet vil blive, hvis der bevares en ren literafgift og denne afgift sættes til et sådant beløb, at akvavit får de samme prisstigninger som forudset ved lovforslaget. Vi har fået det svar fra skatteministeriet og fra skatteministeren, at forudsætter man uændrede mængder, vil en sådan afgiftssats give et provenu, der ligger 150 mill. kr. under det nuværende provenu. Derefter er det noget af en bombe, at vi får oplyst fra EF i går, at der

[Gammelgaard]

foreligger helt andre beregninger. Vi har hele tiden sagt, at vi ikke troede på, at der opstod et provenutab ved vort forslag, fordi vort forslag betyder, at man fører en del af de danske spiritusindkøb tilbage til Danmark fra udlandet. Men nu hører vi altså fra EF, at der foreligger en aftale, som er indgået i januar måned, om, at medarbejderne i den pågældende afdeling af EF og skattedepartementet i fællesskab skulle undersøge de provenumæssige virkninger af ændringer i spiritusafgifterne. Kommissær Burke skriver i sin telegrafiske meddelelse:

»Vi for vor del har meddelt Deres embedsmænd vores beregninger af de provenumæssige virkninger af en ensartet literafgift, der er baseret på en undersøgelse over elasticiteten for akvavit og anden spiritus. Disse beregninger viser, at hvis man anvender den sats, som man i det kombinerede system har foreslået for akvavit, vil den provenumæssige virkning af én sats være et tab på mindre end 1 pct.

Da opretholdelsen af provenuet har været en væsentlig forudsætning for regeringen, føler vi, at disse beregninger bør underkastes en grundig undersøgelse, før en endelig beslutning bliver taget.«

Disse oplysninger er blevet forholdt udvalget, og regeringen har i sine angreb på det konservative folkepartis forslag brugt som hovedargument, at der ville komme det store provenutab. Det viser sig altså nu, at EF for længst har meddelt regeringen, at det ikke bliver tilfældet, men det har skatteministeren ikke ønsket at meddele udvalget. Det er højst utilfredsstillende.

Derefter vil jeg gerne konstatere, at de ændringsforslag, der er stillet, er EF-medholdelige. Der hersker nu hundrede procents sikkerhed med hensyn til, at det er regeringens forslag ikke. Må jeg i den anledning have lov til at citere, hvad ministeren for skatter og afgifter sagde fra denne talerstol i tirsdags. Det står i sp. 8140 i Folketingstidende:

»Må jeg så i øvrigt i anledning af de udtalelser om lovforslagets EF-sammenhæng, som fra venstre, det konservative folkeparti og centrum-demokraterne er fremkommet i betænkningen, og som også er fremhævet i ordførertalerne her i dag, benytte lejligheden til at tage til orde mod den misvisende opfattelse, der tilsyneladende hersker vedrørende

Kommissionens holdning til spørgsmålet om en ny retssag.

Som bekendt fremsatte kommissær Burke, under hvem afgiftsspørgsmål sorterer, allerede den 29. februar, altså samme dag lovforslaget blev fremsat, nogle – det må jeg erkende – for en kommissær usædvanlige og meget lidt venlige bemærkninger. Han mente ikke, at akvavitens prisfordel i forhold til bl. a. whisky blev reduceret i tilstrækkeligt omfang. Han har imidlertid senere gentaget sin kritik, men i en betydeligt afsvækket form og med fremhævelse af, at udtalelserne stod for hans egen regning. Det forholder sig da også således, at der indtil nu ikke foreligger nogen stillingtagen fra officielt hold i Kommissionen til de juridiske aspekter i sagen. Der er derfor intet grundlag for at mene, at Kommissionen vil anlægge, endsige kunne vinde, en ny retssag.«

Og så oplever vi altså også her, at der er givet helt forkerte oplysninger. Her drejer det sig direkte om, at skatteministeren fra folketingets talerstol har givet usande oplysninger, for det ligger jo ganske enkelt sådan, at kommissær Burke i en telexmeddelelse har måttet understrege, at han ikke har givet skatteministeren grund til tvivl, hverken med hensyn til Kommissionens principielle forbehold vedrørende det foreslåede kombinerede afgiftssystem eller med hensyn til dets negative virkninger på harmoniseringsbestrebelse. Jeg citerer fra kommissær Burkes udtalelse:

»De« – det vil sige skatteministeren – er blevet citeret for at have sagt, at dette er mit personlige synspunkt. For at undgå enhver tvivl må jeg gøre det klart, at mit synspunkt og den meddelelse, som jeg formelt overbragte Deres faste repræsentants stedfortræder den 6. marts, har fuld tilslutning fra Kommissionen. Desuden må De være bekendt med, at formanden for Kommissionen selv pegede på dette forhold over for Deres statsminister på mødet den 28. marts.«

Herefter står det ganske klart, at folketinget i uhyggelig grad er blevet misinformeret i denne sag, og jeg må bede om, at statsministeren drager de fornødne konsekvenser heraf.

Jeg har endnu et citat af ministeren for skatter og afgifter, jeg gerne vil fremføre. Det er en udtalelse, ministeren kom med ved førstebehandlingen af regeringens forslag. Om

[Gammelgaard]

EF-medlemskabet sagde skatteministeren her:

»Vi« – regeringen – »mener afgjort, at konsekvensen af vores medlemskab må være, at vi ikke alene holder os inden for vore traktatmæssige forpligtelser, men også indretter os på de afgørelser, som Domstolen træffer i overensstemmelse med traktatens bestemmelser.«

Hermed må det ligge ganske klart, at regeringen ikke kan opretholde sit lovforslag, og også af den grund opfordrer jeg til, at man stemmer for de ændringsforslag, det konservative folkeparti og centrum-demokraterne har stillet.

Glistrup (FP):

Socialdemokratiets og venstres ordførere i denne debat har hånd i hånd fremsat meget grove angreb på kommissær Burkes ytringsfrihed, angreb, der i grovhed ikke har kendt deres lige i de sidste måneder i Danmark. Vi har faktisk ikke set noget lignende, siden skatteministeren i januar måned angreb Nationalbankdirektøren for, at det var en fornærmelse, at han fremsatte sine angreb på denne regering og særlig på den måde, dens økonomiske politik føres på. Det må ikke blive en vane i dette land, at når der er nogle, der udtrykker sig på en måde, man ikke kan lide, så skal de pågældende bare have en mundkurv på. Vi må derfor fra fremskridtspartiets side meget stærkt tage afstand fra, hvad hr. Camre og hr. Ellemann-Jensen sagde: at vi skulle bebrejde kommissær Burke, at han udtaler, hvad han mener. Han skal have lov til at ytre sig i koret af meninger på ganske samme måde som alle andre. Det var utilladelige og bedrøvelige udtalelser, der kom fra de to største partier her i denne sal vedrørende kommissær Burkes udtalelser.

Dernæst var det sådan, at man med en ægte popindstilling tog fat i nogle udenværker af det, kommissær Burke siger. Kommissær Burkes udtalelser rammer med væsentlige, saglige oplysninger til brug for denne debat med en sådan styrke, at der nok var grund til særlig at tage fat på de dele af hans indlæg, som hr. Camre fuldstændig og aldeles sprang op og faldt ned på. Det blev der i nogen grad rådet bod på med de citater, som den konservative ordfører kom med, og som jeg skal henvise til.

Det undrede mig ved at høre på venstres fremstilling og de konservatives fremstilling, at man ikke konkluderede i, at som forholdene var, måtte denne sag efter forretningsordenens § 9 gå tilbage til folketingets skatte- og afgiftsudvalg som værende utilfredsstillende oplyst, fordi det jo nu viser sig, at der på de helt centrale punkter i det, som skatte- og afgiftsudvalget har beskæftiget sig med i den forløbne halvanden måned, groft og bevidst må være løjet fra skatteministerens side over for udvalget. Det er simpelt hen situationen. Intet mindre, end at på de to helt afgørende punkter, som skatteministeren er blevet afæsket udtalelser om, har han positivt løjet om og fortiet over for udvalget det, som udvalget først og fremmest interesserede sig for i sine forhandlinger. Det drejede sig for det første om problemerne

Formanden:

Jeg går ud fra, at det ærede medlem er helt klar over, at han brugte udtrykket »positivt løjet«.

Glistrup (FP):

Ja.

Formanden:

Det kræver jo en dokumentation.

Glistrup (FP):

Ja, men den kommer.

Forholdet var det, at ministeren gentagne gange, både efter den 6. marts og efter den 28. marts 1980, har meddelt udvalget, at Burke faktisk bare optrådte som en slags privatmand, eventuelt en lobbyist for den irske whiskybranche, når han ikke rigtig kunne lide regeringens forslag. Nu oplyser Burke positivt og klart, at den 6. marts, altså længe før ministeren udtalte sig, er der over for Danmarks officielle repræsentant nede i Bruxelles givet besked om, at Burke udtalte sig på Kommissionens vegne. Ikke blot havde Burke gjort det. Ydermere har Kommissionens formand, Roy Jenkins, den 28. marts over for den danske statsminister, skatteministerens chef, gjort klart, at det, der her var tale om, var Kommissionens opfattelse. Ikke desto mindre har skatteministeren både i salen og i udvalget over for gentagne henvendelser om, hvilken vægt man kunne lægge på

[Glistrup]

dette, om det var EFs standpunkt eller det ikke var EFs standpunkt, gjort sit yderste for at fremstille dette som en ren og skær privatisering. Det var den ene ting, der var meget væsentlig.

Den anden ting, som var umådelig væsentlig i diskussionerne i skatte- og afgiftsudvalget, var, hvilken virkning det har på forbrugets størrelse, om man laver afgiften større eller mindre. Der er der fra ministerens side givet udtryk for, at man ikke rigtig vidste noget om, hvordan det lå med disse ting. Og så oplyser Burke i det bilag, som vi altså fik fra ham i går, at der er givet oplysning om en undersøgelse, som er foretaget inden for EF-Kommissionen, af elasticiteten af prisvirkningen inden for det område. Det er noget, som er blevet aldeles fortiet over for udvalget, til trods for at også disse det tredje sæt oplysninger så ganske givet må have været ministeren bekendt, da han har været til samråd, og da han har svaret på de skriftlige spørgsmål.

Der er altså al mulig grund til, hvis der på nuværende tidspunkt eller et senere tidspunkt fra nogle partiers side skulle blive fremsat anmodning derom, at se at få denne sag viderebehandlet i udvalget. Og kommer der en sådan anmodning efter forretningsordenens § 9, vil fremskridtspartiet støtte den. Vi finder ikke anledning til selv at fremsætte en sådan anmodning, fordi det så ganske givet er et område, som må køres videre både under almindelig del i skatteudvalget og i givet fald i markedsudvalget, fordi skatteministeren i sin kamp for at få sine forslag gennemført altså har vildledt med hensyn til, hvordan EF-Kommissionens holdning er til den foreliggende sag.

Vedrørende de konkrete ændringsforslag skal jeg oplyse, at fremskridtspartiet vil stemme ja til ændringsforslagene, fordi de hindrer, at vi får et uadministrabelt og dårligt princip ind i lovgivningen, altså fuldstændig på linje med, hvad retsforbundet f. eks. har givet udtryk for i sit betækningsbidrag som begrundelse for, at man vil stemme imod lovforslaget som helhed. Derfor skal jeg rette den specielle opfordring til retsforbundet, at de ikke lader sig koste rundt af EF, som de i øjeblikket er i gang med det, og at også retsforbundet stemmer for de konservative forslag, som er så ganske overensstemmende med retsstatstanken om, at man skal admini-

strere på en måde, som det er muligt at administrere på, og at man ikke underkaster sig denne nymodens psykose, at fordi man bilder sig ind, at EF er for en vis ordening, så skal man absolut være imod den, sådan at EF faktisk kan fjerne styre retsforbundet i enhver henseende. Derfor håber jeg, at vi, når vi skal rejse os op og stemme for de konservatives ændringsforslag, ser retsforbundet stemme sammen med os andre. De konservatives ændringsforslag er ikke det ideelle, for literafgiften er efter fremskridtspartiets opfattelse for lav i den nuværende statsfinansielle situation. Det ville, bevares, være lykkeligt, om vi kunne ønskedrømme os hen til en situation, som i højere grad imødekom harmoniseringsbestrebelse, sådan som de konservatives takst, 176 kr. 50 øre, giver udtryk for. Men det er trods alt underordnet i den nuværende situation, hvor det er principperne, vi skal have fastlagt. Skal vi påføre det danske erhvervsliv den kombinerede afgifts forbandelser og umuligheder, eller skal vi holde fast ved det literprincip, som vi havde fra 1969, og som vi ville have haft uantastet i dag, hvis ikke EF-Domstolens afgørelse var kommet til at gå ud på, at man forkastede den regel om rent literprincip, som vi har kørt med lige siden 1969.

Der er grund til at minde retsforbundet om, at det, som de konservatives ændringsforslag går ud på, faktisk er, at vi bevarer det literafgiftsprincip, som altså er forkastet – ud fra specielle forhold – ved EF-Domstolens afgørelse. Derfor må man håbe på, at man besinder sig nu ved afstemningen om ændringsforslaget. Får vi de 176 kr. 50 øre ind, har vi i hvert fald en spiritusafgiftslov, hvad vi knap nok ved om vi har i øjeblikket, og så er jeg ikke et øjeblik i tvivl om, at der nok skal være nogle her i salen, der på et eller andet senere tidspunkt finder ud af, at man måske kan rette på et tal i en lovgivningstekst om nogle skattesatser. Det er beklageligvis set før, og det vil nok også ske i dette tilfælde.

Med andre ord: en vedtagelse af de konservatives ændringsforslag vil være et skridt på vejen henimod, at vi opnår, at vi får en ordentlig spiritusbeskatning. Vi kan simpelt hen ikke være ministerens forslag, som er det andet alternativ, bekendt.

Rahbæk Møller (SF):

[Rahbæk Møller]

Den sag, der oprindeligt var en sag om snaps kontra whisky, har fået et helt nyt perspektiv ved kommissær Burkes telegram til skatteministeren. I 1972 fik vi klare løfter om, at vi fortsat ville kunne bestemme vores afgiftspolitik. Afstemningen i dag drejer sig nu også om, hvorvidt det fortsat er folketingets mening, at vi har denne ret. Vi må konstatere, at det ikke er EF-Kommissionens opfattelse.

Hr. Burke blander sig i både størrelsen og arten af det flertal, der skal vedtage afgiftslove i dette høje ting. Han finder, at én stemmes flertal er for lidt, og han kan ikke lide sammensætningen af partier i det flertal, der er for det foreliggende lovforslag. Endvidere kaster kommissær Burke sig ud i trusler mod den danske regering og det danske folketing. Han truer direkte med, at EF-Kommissionen vil skabe vanskeligheder for Danmark, hvis vi ikke følger trop.

Endelig blander hr. Burke sig i behandlingen af de ændringsforslag, der er stillet af de konservative og CD. Hr. Burke mener på linje med de konservative og CD, at spiritusforbruget bør være større her i landet. Det har han naturligvis lov til at mene som privatperson, men det er fantastisk, at han på Kommissionens vegne så direkte kan anbefale dette ændringsforslag og ledsage anbefalingen med trusler.

Sagen viser, hvor langt vi efter Kommissionens mening er kommet ud i at være en ren EF-lydstat. Jeg går ud fra, at folketinget vil markere, at vi dog beholder nogen selvstændighed. Jeg noterede med glæde, at selv et så EF-venligt parti som venstre finder, at Kommissionen nu er gået for vidt i sin magtfuldkommenhed.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg skal først oplyse, at den radikale folketingsgruppe vil stemme imod de af de konservative og centrum-demokraterne fremsatte ændringsforslag. Det gør vi, fordi de mindsker afgiften. Det øger spritforbruget, og det finder vi ikke er rimeligt.

Om det, som også diskuteres under denne del af debatten, vil jeg gerne på den radikale gruppes vegne udtale, at vi finder det særdeles beklageligt, at en EF-kommissær blander sig i det danske folketings arbejde på den måde, det er sket på. En lov vedtaget med én

stemmes flertal er fuldgyltig lov i Danmark og er vedtaget helt i overensstemmelse med vor grundlov og de øvrige bestemmelser, der gælder for folketingets arbejde.

Det er også beklageligt, at hr. Burke finder det betimeligt at vurdere danske partier og deres motiver til at stemme, som de gør. Og helt forkasteligt er det, at hr. Burke prøver at intimidere Danmark ved at true med, at det vil få skadelige følger for Danmark i det fortsatte arbejde i Fællesskabet. Der skal ikke herske nogen tvivl om, at det radikale venstre over for EF står fuldt bag den indsigelse, som udenrigsministeren allerede har anmeldt over for EF.

I hr. Burkes brev omtales andre forhold, og det ser ud til, at med hensyn til indsigelsen mod den fremstilling, som skatteministeren har givet af hr. Burkes opfattelse, har hr. Burke ret, så vidt det er muligt at skønne. Der er ikke sket nogen afsvækkelse af kommissærens opfattelse af den danske lovgivning, og det er helt i orden, at han har en sådan opfattelse, også selv om den er fejlagtig. Ingen kan jo forlange, at noget menneske skal være uden fejl.

Med hensyn til et enkelt punkt vil jeg stille skatteministeren det helt konkrete spørgsmål: findes der en beregning, foretaget af embedsmændene i EF, over virkningerne af en spiritusafgiftsomlægning i Danmark, en beregning, som vi ikke har fået i skatte- og afgiftsudvalget?

Med hensyn til det første af de to sidste punkter, jeg omtalte her, må jeg, som jeg allerede har antydte, have den opfattelse, at skatteministeren har misinformeret os, og det er beklageligt. Foreløbig går jeg ud fra, at der ikke er sket tilbageholdelse af beregninger, som ville have været af værdi for udvalgets arbejde. Men det bliver forhåbentlig opklaret.

Jeg kan afsluttende sige, at der synes desværre i disse olympiadetider at være indledt en kappestrid over grænserne mellem på den ene side den danske skatteminister og på den anden side EF-kommissæren, en kappestrid om, hvem af dem der kan trampe mest rundt i spinatbedet. Hvem der vil vinde world championship i spinatbedjokning, er vel vanskeligt på forhånd af afgøre. Jeg ville have troet, at skatteministeren var klar favorit, men hr. Burke synes i det mindste at være en farlig outsider.

Bollmann (CD):

Socialdemokratiets ordfører, hr. Camre, sagde for et øjeblik siden, at ændringsforslagene forudsætter et øget forbrug, og at det vil være i strid med dansk alkoholpolitik. Jeg er ganske uenig heri. Dels fordi man, som det også har været påpeget før, ganske overser virkningerne på grænsehandelen, dels på baggrund af de beregninger, der er foretaget af EF-Kommissionen som følge af den aftale, der tilsyneladende har eksisteret mellem ministeren og Kommissionen. CD savner også disse oplysninger i udvalget – oplysninger, som efter min opfattelse kun dokumenterer og understøtter vores ændringsforslag med hensyn til provenuvirkningerne.

Forleden under andenbehandlingen var skatteministeren så venlig at omtale min fortid og delvis min nutid i toldvæsenet. Jeg er glad for, at han undlod at omtale en eventuel fremtid. Jeg er nødt til at sige til ministeren, at det netop er denne tilknytning, der gør, at jeg finder det noget rystende, at en minister for dette område kan mene, at afgiftsforhøjelser ikke har nogen som helst indflydelse på smuglerier og på grænsehandelen i det hele taget. Det er også denne tilknytning, der medfører, at jeg kun kan anbefale et system med en ren literafgift, som vil kunne administreres med rimelighed, og som tager et fornuftigt hensyn til branchen.

Jeg skal derfor ved denne lejlighed til slut anbefale at stemme for de ændringsforslag, vi har fremsat sammen med det konservative folkeparti.

Arne Bjerregaard (KrF):

Lad mig straks sige, at kristeligt folkeparti ikke ønsker at stemme for de stillede ændringsforslag, men selvfølgelig vil stemme imod dem. Vi ønsker af principielle grunde ikke en nedsættelse af spiritusafgifterne på nuværende tidspunkt. Vi ønsker ikke at nedsætte provenuet på spiritusafgifterne på nuværende tidspunkt, snarere det modsatte.

Jeg må som andre beklage hr. Burkes udtalelser. Jeg mener, de er utidige. Det er en indblanding, som vi gerne kunne være foruden.

Men lige så vel som jeg beklager hr. Burkes udtalelser, må jeg beklage, at ministeren efter min fornemmelse har udlagt mine udtalelser ved anden behandling forkert, eller

også har han med vilje villet misforstå mine udtalelser. Jeg sagde ikke ved anden behandling, at vi ville stemme for ministerens forslag, som det lå. Jeg sagde til ministeren – som jeg også vil sige nu, men nu er det vel for sent –: se dog på mulighederne i dette ting! Jeg advarede ministeren imod at tage kontakt til de partier, som nu stiller ændringsforslag, der er klart imod det, ministeren ønsker, og det, som vi ønsker, og det, som et flertal i tinget ønsker. Men dengang, ved anden behandling, var der en mulighed for, at ministeren kunne have fået flertal for et andet forslag. Nu kan man diskutere, om der er mulighed for noget flertal. Det vil vise sig senere i forhandlingerne i dag. Men ministeren forstod ikke at udnytte situationen ved anden behandling. Jeg ville have ministeren til at udnytte den situation, der var ved anden behandling.

Må jeg sige til sidst, at vi ønsker som sagt ikke at stemme for ændringsforslagene, men jeg må også gentage fra anden behandling, at falder ministerens lovforslag, hvad vi ikke ved endnu, har ministeren ikke mulighed for at fremsætte det ændringsforslag, som forelå ved anden behandling, og som ministeren kunne ønske sig som noget alternativt. Da kunne ministeren have fået sit flertal med fremskridtspartiet og os. Det ønskede ministeren ikke. Nu kan ministeren ikke fremsætte det som et nyt forslag. Det ville være i strid med almindelig anstændighed at fremsætte et forslag, som dette ting få dage i forvejen har nedstemt; det ville være udtryk for en despekt for folketingets afgørelse. Altså: de muligheder, ministeren havde ved anden behandling, er passé.

Nu må vi selvfølgelig vente og se afstemningen, men foreløbig vil vi vende os kraftigt imod de stillede ændringsforslag.

Flygaard (DR):

Jeg skal med det samme sige, at retsforbundet ikke kan stemme for de af CD og det konservative folkeparti stillede ændringsforslag. Vi afviser dem bl. a. ud fra et provenumæssigt synspunkt. Vi tør ikke løbe nogen risiko for, at der i den nuværende situation, hvor der er et betydeligt underskud i statskassen, bliver tale om noget provenutab.

Som sagen efterhånden har udviklet sig – og måske udviklet sig mere kraftigt, end man

[Flygaard]

havde ventet eller turdet håbe, eller hvordan man nu skal formulere sig – står det for os helt klart, at dette er et skoleeksempel på, hvad man fra dansk side ikke under nogen omstændigheder skal finde sig i, nemlig at man får en international indblanding i rent danske lovgivningsanliggender. Det, jeg nok har hæftet mig mest ved under debatten indtil nu, er for så vidt den positive tilkendegivelse, der er kommet også fra venstres side med hensyn til, at det er en utidig indblanding fra EF-Kommissionens side, i hvert fald fra hr. Burkes side, når denne går ind og vil deltage i debatten i det danske folketing.

Jeg vil også gerne sige i tilslutning til det, som ordføreren for det radikale venstre, hr. Bernhard Baunsgaard, pegede på, at man skal ikke acceptere i det danske folketing, at nogle stemmer er mere værd end andre. Alle stemmer er ligeværdige i dette ting, og den afgørelse, der må fremgå ved afstemningen her i dag, skal under alle omstændigheder respekteres, uanset hvem der har stemt for og hvem der måtte have stemt imod.

På nuværende tidspunkt skal jeg altså blot sige, at vi ikke kan medvirke til gennemførelsen af de konservatives og centrum-demokraternes ændringsforslag; dem vil vi stemme imod.

Erhard Jakobsen (CD):

Da kommissær Burke af mange velkendte grunde ikke kan være til stede her i dag, vil jeg gerne – ikke på hans vegne, men for hans skyld – sige, at det er en misforståelse at angribe ham for den udtalelse. En kommissær i EF er ikke en embedsmand, der skal stå til regnskab over for en minister eller en eller anden. En kommissær er en mand, der selvstændigt inden for sit felt – og derefter med ansvar over for sine kolleger inden for andre felter – udtaler sin bedømmelse af, hvordan en sag ligger.

Desværre skal vi nok opdage, at kommissær Burke har mere ret, end det fremgår af hans brev, i, at Danmark er i klemme på en hel række punkter, og at Danmark har brug for al den goodwill og al den overbærenhed, som EF-Kommissionen kan vise Danmark i en lang række tilfælde fremefter. Lad os bare tænke på 3 dages reglen og mange andre ting. Kommissær Burke gør os den tjeneste at fortælle os, at det, vi vil gøre her, ikke er

særlig fornuftigt. Det har kommissær Burke for det første ret i, og for det andet har han ret til at sige det.

Det er naturligvis rigtigt, at en embedsmand ikke kan udtale sig om noget politisk, men en kommissær i EF kan udtale sig om utrolig mange ting, og i dette tilfælde har kommissær Burke gjort os to store tjenester. For det første ved at fortælle os den sandhed, som ministeren øjensynlig har forholdt dette ting, og for det andet ved at fortælle os venligt, hvad vi burde gøre. Kommissær Burke er nemlig en venlig mand. Jeg har haft lejlighed til at træffe ham ved mange møder, og han er i hvert fald mere venlig, end jeg af og til er, og det siger da noget. Kommissær Burke har gjort dette af venlighed over for Danmark, og derfor håber jeg sandelig ikke, at der lyder alt for mange ukvemsord ud af landet til kommissær Burke. Det er gjort i den bedste mening, og vi gør klogt i at tage de oplysninger til efterretning, som kommissær Burke giver os om, hvordan Danmarks stilling er.

Det er, som om en række ministre ligefrem gør alt, hvad de kan, for at undergrave den tillid, vi andre gerne vil have til statsministeren som leder. Nu drejer dette sig om vort forhold udadtil, hvor vi mere end nogen sinde før har brug for velvilje hos andre lande, hvor vi kan hente den, men det er klart, at det også indadtil er med til at svække tilliden netop i en situation, hvor nogle partier tager risikoen ved at gå sammen med regeringen for at prøve at redde det, som vi er interesserede i at redde alle sammen.

Både på den ene og på den anden måde har ministeren været meget, meget uheldig, og jeg kan udmærket forstå, at en række partier gør så meget ud af sagen, som de gør. Det er der mere grund til end at holde gardinprædiken for hr. Burke, for det kan han tage sig ganske let. Det har folketinget ikke noget som helst med at gøre.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Efter det sidste indlæg synes jeg, det er på sin plads at fastslå, at det, hr. Burke er angrebet for, er den ganske utilstedelige indblanding i danske forhold og det danske folketings arbejde. Den opfattelse, hr. Burke har som kommissær, har han lov til at have,

[Bernhard Baunsgaard]

og den har han lov til at give udtryk for. Det er ikke det, vi har angrebet. Det glæder mig ganske overordentlig meget, at regeringen kan meddele EF, at der står et endog meget stort flertal bag den opfattelse, at hr. Burke har at holde fingrene væk fra danske forhold og det danske folketings arbejde. Som bekendt gælder det ikke alene socialdemokratiet, men også venstre, det radikale venstre og retsforbundet. Et meget bredt flertal står altså bag opfattelsen af, at hr. Burke skal holde fingrene væk fra indblanding i rent danske forhold.

(Kort bemærkning).

Camre (S):

Jeg vil gerne medgive hr. Erhard Jakobsen, at kommissær Burke ikke er en embedsmand, og jeg er også enig med hr. Erhard Jakobsen i, at kommissær Burke har ret til at have en mening om principperne for afgiftspolitikken. Det er ikke det, vi har angrebet. Det, vi har angrebet, er for det første, at hr. Burke blander sig i spørgsmålet om provenuet og dermed den konkrete afgifts højde. Det er et spørgsmål om dansk alkoholpolitik, og det har hr. Burke ingen forudsætninger for eller ingen ret til at blande sig i. Hr. Burke har for det andet heller ikke ret til at blande sig i, med hvilket flertal eller med hvilke partier dette folketing skal vedtage lovgivning.

(Kort bemærkning).

Erhard Jakobsen (CD):

Jeg vil fremhæve det urigtige i at bruge udtrykket, at hr. Burke blander sig. Hr. Burke kan ikke blande sig, for han har ingen som helst administrative beføjelser til at gøre Danmark noget som helst. Hr. Burke giver Danmark et godt råd på et område, som han nok ved en hel del om, og han har sikkert talt med andre, som også ved en del om danske forhold, og Danmark har brug for al den velvilje i den kommende tid, vi kan mønstre nede i EF.

Det er på den baggrund, jeg anbefaler, at man ikke gør udtalelsen over for hr. Burke alt for drastisk, selv om jeg ikke tror, at det vil påvirke hr. Burkes mening om Danmark – ikke engang om så både retsforbundet og venstre måtte stå bag ved det, der her bliver sagt.

(Kort bemærkning).

Ellemann-Jensen (V):

Der er vist et par ting, der trænger til at blive sat på plads, bl.a. af hensyn til medlemmer som hr. Erhard Jakobsen, der åbenbart ikke har læst det brev fra kommissær Burke, der er baggrunden for denne diskussion.

Det har været et springende punkt i hele denne sag, om kommissær Burke løbende har udtalt sig som privatmand eller som kommissær. Ministeren har påstået, at det bare var private meninger. Vi andre har sagt: selvfølgelig ikke, det har været Kommissionens meninger. Dette er bekræftet i det brev, som vi i aftes modtog fra kommissær Burke. Der er en lang række punkter, kommissær Burke nævner, som vi enige i i venstre, og som vi kommer tilbage til, når vi skal diskutere forslaget generelt, en lang række værdifulde påpegninger af, hvordan ministeren har behandlet forholdet til EF på en helt uansvarlig måde i denne sag. Men der er én sætning i kommissærens brev, som også venstre må vende sig imod. Denne ene sætning lyder:

»Det er især foruroligende, at Deres forslag om et blandet mængde- og værdiafgiftssystem gennemføres med en enkelt stemmes flertal, og at dette flertal især vil blive baseret på systemets negative effekt for Fællesskabet i dets helhed.«

Det, venstre har kritiseret og stadig kritiseret, er denne ene sætning. Det gør vi ud fra det synspunkt, at det ikke er op til EF-Kommissionen at blande sig i, med hvilket folketingsflertal en dansk regering ønsker at gennemføre en lovgivning. Det, Kommissionen skal gøre, er at undersøge og rådgive omkring denne lovgivnings EF-medholdelighed, men hvor regeringen henter sine flertal, og hvordan de ser ud, skal EF-Kommissionen ikke blande sig i. Jeg nævnte det så stærkt, fordi jeg håber, at det budskab især vil trænge godt igennem, når det kommer fra et EF-venligt parti som venstre, og også for at få hele denne sag ud af diskussionen, for vi har allerede set, hvordan det bliver misbrugt til at dreje diskussionen væk fra det, der er det væsentlige, nemlig selve lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

[Glistrup]

De tre modstanderpartier SVR bliver ved med at pukke på, at hr. Burkes udtalelser skulle være utidige, men vi må bare gøre os klart, at ytringsfriheden er udelelig. Ytringsfriheden omfatter også folks adgang til at fremkomme med utidige bemærkninger. Derfor må der tages skarp afstand fra det, som de seks partier her anfører.

Nu kommer hr. Camre og siger: ja men hr. Burke har ikke nogen forudsætninger for at udtale sig om og blande sig i dansk afholds- og alkoholpolitik. Er det meningen, at vi fremover skal rende rundt og have certifikat hos hr. Camre og hans parti for, om vi har forudsætninger for at blande os i det ene eller det andet, før vi må have lov til at udtale os? Den udtalelse, der kommer her fra hr. Camre, strider imod hele grundlaget for folkestyret. Selvfølgelig skal hr. Burke have lov til at tale om, hvad han vil tale om, og så må vi andre afgøre, hvilken vægt vi tillægger det argument. Det er en helt anden snak.

Hr. Ellemann-Jensen siger, at EF-Kommissionen ikke skal blande sig i, hvordan det danske folketing træffer sine afgørelser. Ja men vi kan da kun være taknemlige i det danske folketing for, at flest muligt vil være så venlige at komme og hjælpe os. Vi er ikke verdensmestre i at træffe dygtige og rigtige afgørelser på alle felter. Alle, der vil ofre det danske folketing den opmærksomhed – om det så er en granitsmed i Peru eller EF-Kommissionen, eller hvem det er – at komme og give os nogle oplysninger, skal vi sige tak til og lytte efter. Derefter skal vi selvfølgelig selv træffe vor afgørelse, som må afhænge af, hvad der så måtte være 90 stemmer for. Det må ganske givet være noget, vi skal være glade for, at EF-Kommissionen kommer og giver sine bemærkninger om, hvordan man ser på de enkelte forhold. Lad være med at blive ved med at hakke ned på ytringsfriheden! For det er det, man gør i øjeblikket.

Formanden:

Jeg går ud fra, at der ikke er noget nedsettende i at være granitsmed i Peru. Sådan opfattede jeg det heller ikke.

(Kort bemærkning).

Flygaard (DR):

Jeg vil gerne sige tak til hr. Ellemann-Jensen, fordi han citerede dette afsnit, som også

han var utilfreds med; så er jeg fri for det. Jeg vil gerne føje til, at selv om vi helst havde været det foruden, kan vi konstatere, når det nu engang er kommet frem, at vi hermed helt har fået klarlagt, hvad EF tilsigter på det beskatningsmæssige område. Det vil måske påvirke debatten i den kommende tid.

(Kort bemærkning).

Camre (S):

Jeg er sikker på, at når hr. Erhard Jakobsen læser den fulde ordlyd af hr. Burkes telegram til skatteministeren, så vil hr. Erhard Jakobsen se, at der her er et direkte indlæg til fordel for en afgift på 176 kr. 50 øre, og hvis man lyttede til den konservative ordførers indlæg her i første runde, vil man have hørt, at den konservative ordfører direkte brugte et citat fra hr. Burkes telegram som en styrkelse af det konservative forslag. Det må vi vende os imod. Vi har intet imod, at hr. Burke mener, at en literafgift er bedre end et kombineret system, men vi mener naturligvis stadig væk, vi har lov til at afgøre i dette hus, hvad vi mener er rigtigt.

Hr. Glistrup kom med nogle udtalelser om ytringsfriheden som privatperson og som fremtrædende offentlig personlighed eller politiker. Der var engang en dansk statsminister, som mente, at man som statsminister kunne have en privat mening, der afveg fra den mening, man havde i sin stilling. Den pågældende statsminister måtte gå af på grund af den mening.

(Kort bemærkning).

Gammelgaard (KF):

I denne lange række af korte ordvekslinger er der et hovedpunkt, man glemmer, nemlig det, spørgsmålet i virkeligheden drejer sig om. Det er det, som kommissær Burke udtrykker således: »Jeg må understrege, at det generelt høje danske afgiftsniveau er den egentlige årsag til nogle af de vanskeligheder, som Danmark har haft i sit forhold til Fællesskabet.«

Heri ligger i allerhøjeste grad en berettiget advarsel til regeringen.

Må jeg sige til den socialdemokratiske ordfører, hr. Camre, at når jeg tog hr. Burke med i min argumentation for vort forslag, hænger det sammen med, at der i januar må-

[Gammelgaard]

ned blev indgået en aftale imellem skatteministeriet og den pågældende EF-afdeling om, at man skulle undersøge spørgsmålet om afgiftsprovenuet ved en literafgift, som vi har foreslået. Oplysningerne om denne aftale og oplysningerne omkring undersøgelserne og deres resultater har skatteministeren ikke givet hverken udvalget eller folketinget. Han har forholdt os dem.

Formanden:

Der er endnu nogle korte bemærkninger, og så må vi ellers tilbage til den almindelige talerrækkefølge.

(Kort bemærkning).

Alfred Hansen (DR):

Som EF-modstander må jeg udtrykke tilfredshed med, at selv et så EF-følgagtigt parti som venstre nu også sætter spørgsmålstegn ved, i hvor høj grad EF skal blande sig i danske forhold. Jeg kunne ønske, at de betæneligheder, som venstre og andre EF-tilhængerpartier har givet udtryk for, vil være indledningen til en langt skarpere og mere kritisk og stærkere afvisende holdning over for de EF-følgelove, som vi i stadig større omfang bliver oversvømmet med.

For mig kan det ikke være nogen overraskelse, at denne konfrontation måtte komme på et eller andet tidspunkt. Det har stået helt klart for os EF-modstandere, at EF naturligvis også vil blande sig i skatte- og afgiftspolitikken i Danmark som på så mange andre områder. Det har man hidtil fra EF-tilhængerne afvist. I 1972 sagde man, at det kun var forskellige handelsaftaler, vi indgik på ved medlemskabet af EF. Det er klart, at der er langt mere, og den konflikt, den magtkamp, der hermed er ført dokumentation for, mellem kommissionsmedlemmer på den ene side og det danske parlament på den anden er jo noget, vi vil blive stærkere konfronteret med fremover. Det frygter jeg meget. Jeg håber, at et flertal i folketinget efterhånden vil fastslå og kræve, at kun det danske folketing helt isoleret og alene og uden indblanding fra anden side bestemmer over danske forhold.

(Kort bemærkning).

Gert Petersen (SF):

Jeg synes, at denne debat har været forbavsende, og ikke mindst forbavsende er det, at jeg rent undtagelsesvis – det er ikke sket de sidste 10 år – på et enkelt punkt er enig med hr. Erhard Jakobsen, ikke i, at man med stor interesse bør studere de mærkværdige ting, som kommissær Burke skriver, men i, at dette brev er en ganske naturlig konsekvens af vores medlemskab. Hr. Erhard Jakobsen mener, at det er en god konsekvens, jeg mener, det er en meget dårlig konsekvens, men det var da til at forudse, og det ejendommelige er, at der er nogle af de partier, som er gået så stærkt ind for medlemskabet, som åbenbart nu også finder, at det er en dårlig konsekvens. Så skal man bare lige tænke på – og det være sagt til hr. Camre og andre – at dette er den naturlige konsekvens, og der bliver mere af den slags, hvis vi ikke siger fra nu.

Det er også ganske interessant, hvorledes debatten, når nu man bliver stillet over for denne naturlige konsekvens, viser nye skel i det danske folketing: det viser sig altså, at der er nogle af EF-partierne, som er lykkelige over, at den naturlige konsekvens nu drages åbent og klart, mens andre får, om jeg så må sige, kolde fødder. Hvis de kolde fødder senere kan omsætte sig i en klar modstand mod denne indblanding, synes jeg, det er en god ting, men jeg tror bare, man skal gøre sig klart, at en modstand mod denne indblanding lige så naturligt som sin naturlige konsekvens vil føre til en modstand mod den afhængighed af EF, som blev etableret den 2. oktober 1972.

(Kort bemærkning).

Camre (S):

Jeg vil gerne sige til de sidste bemærkninger, hr. Gammelgaard gjorde, at jeg tror, at hr. Gammelgaards forventninger til de beregninger, der foretages af afgiftsprovenuet, er forkerte. Der foreligger ikke siden 1970 her i landet beregninger af det, man kalder priselasticiteten for spiritus, og det var endda en meget begrænset undersøgelse. Jeg må også sige om den slags beregninger, at det jo ikke er almindelige matematiske regnestykker, hvor man med fuldstændig sikkerhed kan sige, om provenuet bevæger sig i den ene eller anden retning, hvis man sætter afgiften op med så og så meget. Jeg forstod på hr.

[Camre]

Gammelgaards bemærkninger, at nu havde vi altså fra Bruxelles fået at vide, at provenutabet ville være under 1 pct.; den slags ting kan man ikke meddele med den sikkerhed, hr. Gammelgaard! Det er vores opfattelse, at provenutabet vil blive ganske betragteligt større, og skulle det ikke blive tilfældet, er prisen jo et stærkt forøget salg, altså øget forbrug af disse produkter i Danmark.

Så vil jeg gerne have lov til også lige at gøre en bemærkning både til hr. Alfred Hansen og til hr. Gert Petersen, og det skal være den, at jeg tror, man skal være forsigtig med at overvurdere denne sags betydning for vores forhold til Fællesskaberne.

Formanden:

Da der var en direkte henvendelse til hr. Gammelgaard, får hr. Gammelgaard ordet for en kort bemærkning, og så standser vi, fordi den næste ville blive den trettende.

(Kort bemærkning).

Gammelgaard (KF):

Hr. Camre og andre ser ganske væk fra hele grænsehandelsproblemet, skønt det i høj grad er centralt vedrørende denne lovgivning. Hvis vi kan nedsætte afgifterne på anden spirituosa end akvavit, medfører det en væsentlig begrænsning af dette problem, og derfor bliver der ikke tale om, at afgiftsprovenuet falder, når man nedsætter afgifterne.

Det, jeg har villet fremføre her over for hr. Camre og andre, er, at vi ikke har fået de oplysninger vedrørende afgiftsprovenuberegninger, som skatteministeren har haft fra EF igennem længere tid. Når hr. Camre siger, at der kan være stor usikkerhed forbundet med sådanne beregninger, så har vi ikke hidtil hørt dette i forbindelse med regeringens beregninger, når regeringen udtalte sig herom.

Ministeren for skatter og afgifter (Hjortnæs):

I anledning af de bemærkninger, der er faldet om EF-kommissær Richard Burkes offentliggjorte telegram til regeringen, skal jeg kun sige, at udenrigsministeren i går på regeringens vegne har udtalt dyb forundring over, at kommissær Burke på en så direkte måde blander sig i, med hvilke partier dansk lovgivning vedtages, ligesom udenrigsministeren tror, at hans bemærkninger om den

fremtidige behandling af Danmark ikke kan være videre gennemtænkte. Jeg kan henholde mig til denne af udenrigsministeren fremsatte udtalelse over for kommissær Burke.

Så skal jeg i øvrigt prøve at holde mig til det, der egentlig skulle drøftes ved denne lejlighed, nemlig ændringsforslagene, og knytte enkelte kommentarer til de bemærkninger, der er faldet fra ordførernes side.

Til ændringsforslaget fra det konservative folkeparti og centrum-demokraterne skal jeg kun sige, at begrundelsen ikke kan holde. Der vil ikke ske en lettelse i grænsehandelen, og afgiftsprovenuet vil falde. Hr. Gammelgaards og hr. Bollmanns argumentation i tirsdags kunne ikke holde over for de indvendinger, jeg fremkom med. Alligevel gentager man disse argumenter i dag, men det bliver de ikke mere rigtige af.

Jeg skal ikke trætte folketinget med gentagelser, men henvise til de oplysninger, jeg gav folketinget om grænsehandelsproblemet og om provenuvirkningerne under debatten i tirsdags.

Så har både hr. Ellemann-Jensen og andre ordførere bedt om oplysninger fra EF om priselasticiteten – hr. Bernhard Baunsgaard har stillet et direkte spørgsmål til mig – og man har under henvisning til Richard Burkes telegram sagt, at der forelå en aftale mellem Richard Burke og mig om et tættere samarbejde vedrørende beregninger på dette område. Jeg kan sige, at vi under den drøftelse, jeg havde med Richard Burke på mit kontor, aftalte, at de beregninger, som EF har foretaget af priselasticiteten, kunne tilgå departementet, og så ville vi overveje disse beregninger. Der er tilgået departementet et brev fra EF, og Kommissionens undersøgelser over priselasticiteterne for akvavit og anden spiritus har herefter været gjort til genstand for nøjere overvejelser. Men det er fortsat departementets og min opfattelse – og det var den, der blev udtrykt i besvarelsen af spørgsmål 5 fra skatte- og afgiftsudvalget – at udregning af priselasticiteter vanskeligsgøres af, at spiritusforbruget udviser betydelige variationer fra år til år, ikke mindst som følge af hamstring- og antihamstringseffekter i forbindelse med foretagne afgiftsforhøjelser. Heraf følger, at udregninger af priselasticiteter for spiritus vil være behæftet med betydelig usikkerhed. Og det, der foreligger, er jo altså, at

[Ministeren for skatter og afgifter]

departementet ikke er enig med Kommissionen i de beregninger, der foreligger.

Så er det blevet bebrejdet mig, at jeg ikke af mig selv til udvalget har fremsendt Kommissionens elasticitetsberegninger. Jeg kan sige hertil, at jeg bestemt ikke har nogen interesse i at foreholde skatte- og afgiftsudvalget nogen oplysninger om noget relevant problem. Men der er jo i denne sag som i mange andre sager en tæt kontakt, bl. a. mellem tolddepartementet og EF-Kommissionen. Der foregår jo mange indberetninger og vurderinger, som ikke automatisk fremsendes; det gælder også fra organisationer af forskellig art. Det beror på et skøn, hvilke af sådanne oplysninger man i en konkret situation mener man skal fremsende på eget initiativ. Jeg har skønnet, at de svar, jeg har afgivet til skatte- og afgiftsudvalget, og som indeholder en meget grundig analyse og vurdering også af elasticitetsproblemerne, indeholder alle relevante oplysninger.

Jeg skal i øvrigt på grundlag af det angreb, som hr. Glistrup rettede på min person om positiv løgn, kun gentage, hvad jeg sagde i forbindelse med debatten i tirsdags, hvor jeg læste op af den indberetning, der var kommet fra vores EF-repræsentation af 7. marts 1980. Deraf fremgik det klart, at Burke takkede for redegørelsen. Han stillede sig tøvede over for formålstjenligheden af nye juridiske – og jeg understreger juridiske – overvejelser og udredninger fra Kommissionens side. De af ham fremførte synspunkter vedrørende det nye lovforslags traktatsmedholdelighed – og jeg understreger traktatsmedholdelighed – dækkede som anført hans personlige vurdering, og Kommissionen som sådan havde ikke taget stilling til spørgsmålet. Det er den indberetning, jeg har fået, og det er de oplysninger, jeg har videregivet til folketinget.

Formanden:

Jeg vil meget nødtigt optræde i rollen som dansklærer, men da flere deltagere har sagt »foreholde«, hvor de formentlig mener »forholde«, og da de to ord har direkte modsat betydning, beder jeg deltagerne være opmærksom på det, når de gennemgår fortrykket eller det foreløbige referat.

Ellemann-Jensen (V):

Ministeren har naturligvis ret i, at det må bero på et skøn, hvilke oplysninger udvalget skal foreholdes. Det var rigtigt . . .

Formanden:

Ja, denne gang var det rigtigt.

Ellemann-Jensen (V):

. . . og ministeren har selvfølgelig også ret i, at det beror på ministerens eget skøn. Men jeg må indrømme, at min tillid til det skøn er alvorligt svækket, efter at jeg har hørt, hvilke oplysninger ministeren har forholdt udvalget.

Der blev stillet et spørgsmål, nemlig det spørgsmål 5, ministeren henviste til, hvor der helt generelt bliver efterlyst en redegørelse for priselasticiteterne i forbindelse med efterspørgselen efter spiritus og en redegørelse for skønnede provenumæssige virkninger. Hvilket svar har ministeren så givet udvalget? Ministeren har bare sagt, at der i Danmark ikke er foretaget undersøgelser af den art, ud over at der blev lavet et eller andet tilbage i 1970. Ikke med ét ord har ministeren nævnt, at der altså foreligger nogle aktuelle beregninger, foretaget af EF-Kommissionen, som man ganske vist er uenige i, men som man altså ikke har ønsket at give videre til udvalget. Der har ministerens skøn svigtet ganske alvorligt. Det er ganske alvorligt, at man på den måde har undladt at oplyse udvalget om, at sådanne oplysninger rent faktisk foreligger.

Når vi om lidt måske kan gå over til behandling af selve hovedforslaget, er der et par lignende problemer, der vil blive trukket frem, og jeg kan godt forberede ministeren på, at hvis svarene dér bliver lige så utilfredsstillende som dem, vi har fået her under diskussionen af ændringsforslagene, vil venstre ved slutningen af debatten forlange, at tredjebehandlingen bliver afbrudt, og at det hele bliver sendt tilbage til udvalget. Dette være sagt for at forberede ministeren i god tid.

Gammelgaard (KF):

Jeg kan allerede nu meddele, at det konservative folkeparti under alle omstændigheder vil anmode om, at denne sag tilbagesendes til skatte- og afgiftsudvalget, således at man kan få den nøjere oplyst, således at man kan få de oplysninger frem, som ministeren

[Gammelgaard]

har tilbageholdt over for udvalget og over for folketinget. Ministeren fremturer i sin argumentation imod det konservative folkepartis og centrum-demokraternes ændringsforslag med, at det giver provenutab. Det gør det altså ikke ifølge EF-beregningerne, og derfor må vi sige ganske klart, at ministerens hovedargument imod de konservatives og CDs forslag ikke holder.

Formanden:

Der er nu – sådan forstod jeg hr. Gammelgaard – stillet forslag om, at behandlingen afbrydes.

Jeg kan meddele, at sagen vil blive gjort færdig i et senere møde i dag. Jeg går ud fra, at det vil være rimeligt at lade det nu stillede forslag indgå i den forhandling om ændringsforslagene, som vi jo nu er i fuld gang med, og derefter afbryde behandlingen og fortsætte denne i et senere møde, efter at den dagsorden er afsluttet, som vi har i indeværende møde.

Glistrup (FP):

Vedrørende det forslag, der nu er stillet af de konservative, uden nogen præcision af hvornår de ønsker behandlingen afbrudt, kan jeg kun bekræfte det, som jeg allerede forudskonterede i mit foregående indlæg, nemlig at fremskridtspartiet stemmer for det. Når der er et parti, der på det foreliggende grundlag vil have sagen tilbage i skatteudvalget, må alle vi andre partier simpelt hen i parlamentets værdige arbejdes interesse slutte op om det, for vel kan vi have forskellige meninger både om Burke og om literbeskatning og om værdielementer og mange andre ting, men at den debat, der har fundet sted, har afsløret, at det bilag, der er kommet frem, efter at udvalget afsluttede sit arbejde, nemlig kommissær Burkes skrivelse, indeholder så mange elementer, som gør det rigtigt af os, at vi ikke modsætter os, men tværtimod støtter, når et parti ønsker at få sagen tilbage til udvalget, må vist være noget, der kan forene os alle ti partier her i folketinget, for vi kan ikke være tjent med, at en sag af denne karakter ikke virkelig er belyst så grundigt, som man seriøst fra et partis side ønsker den skal være under udvalgsbehandling, før man stemmer her i folketinget. Elasticitetsproblemer er et begreb, der lyder væl-

530 Ft

dig fremmedartet, men det er noget af det allermost centrale for folketingets skatteudvalgs arbejde og er på jævnt dansk at finde ud af, hvilken virkning det giver, hvis vi ændrer på en sats. Det siger sig selv, at man meget let kan sætte sig ned og gange mekanisk ud: hvis forbruget er uændret, bliver en ændring af en afgiftssats ditten og datten. Men enhver kan også sige sig selv, at når prisen ændrer sig, som den gør, når afgiften ændrer sig, bliver forbruget ikke uændret, og derfor er spørgsmålet om, hvordan det hænger sammen – og det er altså det, man teknisk kalder elasticitet – i allerhøjeste grad centralt for vort arbejde. Ministeren brugte udtrykket, at man fra hans side skulle have forsynet udvalget med en grundig analyse ...

Formanden:

Jeg må bede om, at taleren påhøres i mere ro.

Glistrup (FP):

... ministeren anfører, at han skulle have forsynet udvalget med en grundig analyse af de ting, der taler for og imod vedrørende elasticitetsproblemet, om dette problems nærmere karakter.

Her er det jo således, at hovedelementet i denne grundige analyse, som hr. Camre forklarede det, er, at der ikke siden 1970 har været foretaget nogen undersøgelse her i landet, og det, man gjorde i 1970, var med hr. Camres udtryk ikke særlig dybtgående. Når det vitterlig er forholdet, som hr. Camre fortæller det, og ministeren selv oplyser, at han grundigt har villet analysere elasticitetsproblemet, så er det jo aldeles utilstedeligt, at en sådan grundig analyse ikke så meget som antyder, at ministeren inden for de sidste måneder fra EF har modtaget en række beregninger vedrørende emnet. Derfor må jeg fuldt ud fastholde, hvad jeg sagde om denne del under mit første indlæg her i dag. Det må være vigtigt for os, når sagen nu antagelig bliver sendt tilbage til udvalget, at vi virkelig får de beregninger. Så vil vi selvfølgelig også gerne give skattedepartementet ytringsfrihed, og så skal skattedepartementet selvfølgelig have fuld adgang til at oplyse, hvorfor de ikke mener, at EF-beregningerne vedrørende elasticiteten er noget, man kan bygge særligt på. Men det er så centralt for ethvert

[Glistrup]

skatteudvalg, der arbejder med afgiftssatser, at have kendskab til alt, hvad der foreligger vedrørende emnet, at det er særdeles beklageligt – for nu at udtrykke mig meget vagt – at vi ikke har fået disse ting frem i udvalget.

Så bekræftede ministeren i øvrigt faktisk det, der står i Burkes brev om, at der direkte er truffet en aftale mellem ministeren, den danske stats repræsentant og EF-kommissæren for det pågældende område, EFs repræsentant i et forhold, hvor Danmark er medlem af EF, og hvor man i fællesskab skal arbejde med disse ting. Når der foreligger en sådan aftale inden for et område om en så central ting, som folketinget behandler, kunne ministeren jo godt have antydet det i hvert tilfælde med en bisætning, før Burke afslører ham, som han gjorde med telexmeddelelsen i går, således at vi kunne vide, at der var den aftale.

Men så er der altså ydermere i henhold til denne aftale sket det, at Burke har fremsendt beregninger, og dem vil jeg bede om at vi får i udvalget, når sagen nu antagelig går tilbage dertil.

(Kort bemærkning):

Bernhard Baunsgaard (RV):

I et forsøg på at fremskynde afgørelsen her vil jeg gerne for det første beklage, at skatteministeren mener, at han kan skønne på vores vegne om beregninger; det foretrækker jeg, alt taget i betragtning, at gøre selv.

Derefter vil jeg gerne stille det konkrete spørgsmål: kan vi regne med, at disse beregninger oversendes så betids til udvalget, at vi kan behandle dem i eftermiddag?

(Kort bemærkning).

Ellemann-Jensen (V):

Inden forhandlingerne nu afbrydes, har jeg også et spørgsmål, som det vil være væsentligt at få besvaret, og det er et spørgsmål til statsministeren. I hele denne diskussion har man talt om skatteministerens vurdering af de råd, der er givet fra EF, og de holdninger, der er udtrykt af EF-kommissær Burke. Men det fremgår af det brev, som kommissær Burke afleverede til skatteministeren i går, at Kommissionens præsident har drøftet denne sag med statsministeren under et mø-

de den 28. marts. Kommissær Burke skriver altså her med rene ord, at statsministeren har været underrettet om Kommissionens synspunkter, at statsministeren har været underrettet om, at det var Kommissionens synspunkter og ikke bare nogle private synspunkter fra en irer, som skatteministeren har forsøgt at bilde udvalget ind.

Derfor må jeg spørge statsministeren for det første, om statsministeren kan bekræfte, hvad kommissær Burke her skriver, nemlig at statsministeren var gjort bekendt med Kommissionens holdning af Kommissionens præsident, og for det andet om statsministeren så gav disse oplysninger videre til sin fagminister, så denne handlede på et korrekt beslutningsgrundlag.

Ministeren for skatter og afgifter (Hjortnæs):

Jeg kan godt forstå, at hr. Glistrup vil fastholde sine påstande, for ellers bliver det, hr. Glistrup har sagt, jo usandt. Det er usandt, hvad hr. Glistrup har sagt, men det vender vi nok tilbage til; vi er jo ikke færdig med at diskutere denne sag, så vi får nok trukket linjerne op en gang til. Det er tilsyneladende et område, hvor tågeskyerne skal have lov til at lægge sig meget tæt ned over de faktiske kendsgerninger.

Men så er der spørgsmålet om udøvelse af skønnet. Jeg går ud fra, at hr. Bernhard Baunsgaard ved, at der er meget tætte kontakter på næsten alle niveauer mellem samtlige departementer, organisationer og internationale organer osv., og at der kommer oplysninger ind på en lang række forskellige spørgsmål. Jeg ved ikke, hvordan man kan administrere dette på anden måde, end at den ansvarlige minister også påtager sig ansvaret for det skøn, der må udøves i de konkrete sager. Jeg mener afgjort, jeg har videregivet alle relevante oplysninger til udvalget. Men når der nu er et specifikt ønske om på dette område at få fremsendt det brev, som jeg efter aftale med kommissæren har fået tilsendt angående de priselasticitetsberegninger, EF har foretaget på spiritusmarkedet, bliver det naturligtvis fremsendt til udvalget.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg finder det i al almindelighed rimeligt, at ministrene skønner over, om det materiale,

[Bernhard Baunsgaard]

der kommer fra EF, skal over til udvalgene, men det særlige ved denne sag er jo, at der var bedt om beregninger for, hvordan en anden spiritusbeskatning ville virke, og derfor er det forkert, at vi ikke har fået oplysning om, at de forelå. Men nu takker jeg for, at vi får dem, så vi kan komme i gang og forhåbentlig hurtigt afslutte udvalgsarbejdet.

Formanden:

Der er af Gammelgaard (KF) stillet forslag om, at sagens behandling standses, og at lovforslaget henvises til fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Sagens videre behandling stilles herefter i bero.

Jeg skal til orientering sige, at tanken er, at vi nu umiddelbart kører videre med dagsordenen, hvor vi jo først har en tredjebehandling, derefter en andenbehandling, og når mødet er færdigt med de følgende førstebehandlinger, vil der blive fastsat et nyt møde med fortsættelse af den nu behandlede sag, under forudsætning af at udvalget er færdigt. Det kan jeg jo ikke sige i dette øjeblik.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Tredje behandling af:

Forslag til lov om statsstøtte til Den Frie Lærerskole og Det Nødvendige Seminarium.

(Lovforslag nr. L 122. Fremsat 12/2 80. Første behandling 21/2 80. Betænkning 17/4 80. Anden behandling 23/4 80).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Gerda Møller (KF):

Da det ændringsforslag, som det konservative folkeparti stillede sammen med venstre og kristeligt folkeparti, ikke fik tilstrækkelig tilslutning ved afstemningen i onsdags, vil det konservative folkeparti stemme imod lovforslaget. Det beklager vi naturligvis over for Den Frie Lærerskole, fordi vi gerne ville ha-

ve givet den vor støtte. Men da vi ikke ønsker nogen cementering af læreruddannelsen ved Det Nødvendige Seminarium af de grunde, som jeg har gjort rede for ved både første og anden behandling, er vi nødt til at tage denne stilling.

Men jeg vil gerne sige, at vi er meget taknemlige for de udtalelser, som vi har fået fra Den Frie Lærerskole om, at de forstår vor situation og er tilfredse med den sympati for dem, vi har, og som vi har udtalt både ved første og anden behandling.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges med 92 stemmer mod 67; 1 stemte hverken for eller imod.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Anden behandling af:

Forslag til lov om Danmarks journalisthøjskole.

(Lovforslag nr. L 77. Fremsat 6/12 79. Første behandling 18/1 80. Betænkning 23/4 80).

Der var stillet 3 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Eva Møller (KF):

Det fremgår af det betækningsbidrag, som det konservative folkeparti har afgivet vedrørende dette lovforslag, at vi ikke anser lovforslaget for at være det bedst mulige. Vi har nogle betænkeligheder med hensyn til